Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES ELEANORAS ŠARPSTONES
[*ELEANOR SHARPSTON*] SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 17. martā [1]

Lieta C-155/15

George Karim
pret
Migrationsverket

(Kammarrätten i Stockholm (Stokholmas Administratīvā apelācijas tiesa) (Zviedrija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Patvērums — Pieteikuma par starptautisko aizsardzību izskatīšana — Atbildīgās dalībvalsts noteikšanas kritēriji — Regulas (ES) Nr. 604/2013 27. panta 1. punkta interpretācija — Tiesību uz apelāciju vai pārskatīšanu tvērums — 19. panta 2. punkta nozīme

Ievads

1. Šis *Kammarrätten i Stockholm* (Stokholmas Administratīvā tiesa) (turpmāk tekstā – "iesniedzējtiesa") lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir saistīts ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-63/15 *Ghezelbash*. Abās šajās lietās patvēruma meklētājs cenšas apstrīdēt kompetento iestāžu lēmumu tajā dalībvalstī, kurā viņš atrodas, pārsūtīt viņu uz citu valsti, kas ar pirmo dalībvalsti ir vienojusies uzņemties atbildību par patvēruma pieteikuma izskatīšanu. Šajās lietās rodas būtisks jautājums. Vai Regula Nr. 604/2013 (turpmāk tekstā – "Dublinas III regula") [2], tāpat kā tās priekštece Regula Nr. 343/2003 (turpmāk tekstā – "Dublinas II regula") [3], ir tikai starpvalstu mehānisms, kas nedod tiesības konkrētam patvēruma meklētājam apstrīdēt šādu lēmumu? Vai šāda persona tomēr var uzsākt apelācijas vai pārskatīšanas procedūru saskaņā ar Dublinas III regulas 27. panta 1. punktu, lai apstrīdētu pārsūtīšanas lēmumu, pamatojoties uz to, ka ir nepareizi piemēroti kritēriji atbildīgās dalībvalsts noteikšanai?

2. Tā kā atšķiras faktiskie apstākļi katra prasītāja prasībā, tad konkrētie uzdotie jautājumi nav vienādi. Tāpēc vienā dienā sniegšu divus secinājumus. Manos secinājumos lietā *Ghezelbash* (54.–84. punktā) ir detalizēti izklāstīta mana analīze par Dublinas III regulas 27. panta 1. punkta interpretāciju. Turpmāk 20.–35. punktā piemērošu šo argumentāciju *G. Karim* lietā.

1 — Oriģinālvaloda – angļu.

2 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regula (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (pārstrādāta redakcija) (OV L 180, 31. lpp.).

3 — Padomes 2003. gada 18. februāra Regula (EK) Nr. 343/2003, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV L 50, 1. lpp.).

3. Kopējā Eiropas patvēruma sistēmā (turpmāk tekstā – "KEPS") ietverti vairāki pasākumi, tai skaitā noteikumi, kuru mērķis ir ātri noteikt dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās personas patvēruma pieteikuma izskatīšanu. Šie pasākumi kopā ir pazīstami kā "Dublinas sistēma"[4]. Ja trešās valsts pilsonis ir saistīts ar vairāk nekā vienu dalībvalsti (piemēram, tāpēc, ka viņš ieceļo Eiropas Savienībā caur vienu dalībvalsti, bet iesniedz patvēruma pieteikumu citā dalībvalstī), tad jānosaka dalībvalsts, kura ir atbildīga par viņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu. Atbildīgās dalībvalsts noteikšanas kritērijiem Dublinas III regulā ir noteikta stingra hierarhija (turpmāk tekstā – "III nodaļas kritēriji"). Ja dalībvalsts, kurā ir iesniegts patvēruma pieteikums, pamatojoties uz šiem kritērijiem, uzskata, ka par pieteikuma izlemšanu ir atbildīga cita dalībvalsts, tad pirmā valsts var lūgt otru valsti uzņemt atpakaļ (vai arī uzņemt) pieteikuma iesniedzēju. Tiklīdz šis jautājums ir izlemts, patvēruma pieteikuma izskatīšanu reglamentē attiecīgajā KEPS tiesību aktā norādītie noteikumi[5].

4. Spriedumā *Abdullahi*[6], aplūkojot Dublinas II regulas 19. panta 2. punktu, Tiesa nolēma, ka apelācija par pārsūtīšanas lēmumu vai tā pārskatīšana ir ierobežota situācijā, kad dalībvalsts piekrīt uzņemt patvēruma meklētāju. Proti, pieteikuma iesniedzējs var apšaubīt šādu lēmumu, vienīgi atsaucoties uz sistēmiskiem trūkumiem patvēruma piešķiršanas procesā un patvēruma meklētāju uzņemšanas apstākļos šajā dalībvalstī, kas rada nopietnus iemeslus uzskatīt, ka šim patvēruma meklētājam radīsies reāls risks tikt pakļautam necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 4. panta izpratnē[7].

5. Iesniedzējtiesa uzskata, ka šobrīd rodas šādi jautājumi: Vai spriedums *Abdullahi* vēl arvien ir piemērojams Dublinas III regulas kontekstā? Vai indivīdam tādos apstākļos kā, piemēram, *G. Karim* gadījumā ir liegts apstrīdēt to, kā kompetentās iestādes piemēro III nodaļas kritērijus apelācijas vai pārskatīšanas tiesvedībā saskaņā ar šīs regulas 27. panta 1. punktu? Kādas ir sekas patvēruma meklētājam, ja piemērojams Dublinas III regulas 19. panta 2. punkts[8]?

Atbilstošās tiesību normas

6. Attiecīgie Hartas noteikumi un Dublinas sistēmas juridiskais pamatojums ir norādīti attiecīgi manu secinājumu lietā *Ghezelbash* 6.–8. punktā un 9.–25. punktā. Dublinas sistēma piemērojama Šveices Konfederācijai saskaņā ar divpusēju starptautisku nolīgumu starp (toreizējo) Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju[9]. Tā rezultātā un saskaņā ar minētā nolīguma 5. panta 2. punktu Šveices Konfederācija šajā lietā Tiesā ir iesniegusi rakstveida apsvērumus.

7. Derīgi ir šādi papildu dokumenti.

4 — Attiecīgie tiesību akti tagad ir: i) Dublinas III regula, kas aizstāj Dublinas II regulu; ii) Komisijas **2003. gada 2. septembra** Regula (EK) Nr. 1560/2003, **ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai piemērotu Padomes Regulu (EK) Nr. 343/2003, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm** (OV L 222, 3. lpp.) – regula, kas tika daļēji atcelta ar Dublinas III regulu un būtiski grozīta ar Komisijas **2014. gada 30. janvāra** Īstenošanas regulu (ES) Nr. 118/2014, **ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1560/2003** (OV L 39, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – "Īstenošanas regula"); iii) *Eurodac* regula. Par pēdējo no nosauktajiem tiesību aktiem skat. turpmāk 11. punktu un 10. un 11. zemsvītras piezīmi.

5 — Šie tiesību akti ir Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/32/ES par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta versija) (OV L 180, 60. lpp.) ("Procedūru direktīva") un Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīva 2011/95/ES par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (pārstrādāta versija) (OV L 337, 9. lpp.) ("Kvalifikācijas direktīva").

6 — Spriedums *Abdullahi*, C-394/12, EU:C:2013:813, 60.–62. punkts. Šajā lietā Tiesa interpretēja Dublinas II regulas 19. panta 2. punktu.

7 — OV 2010, C 83, 389. lpp. (turpmāk tekstā – "Harta").

8 — Pilnībā izklāstīts turpmāk 10. punktā.

9 — Eiropas Kopienas un Šveices Konfederācijas nolīgums attiecībā uz kritērijiem un mehānismiem, kas nosaka valsts atbildību par dalībvalstī vai Šveicē iesniegta lūguma pēc patvēruma izskatīšanu, stājās spēkā 2008. gada 1. martā (OV 2008, L 53, 5. lpp.).

8. Dublinas III regulas 13. panta 1. punkts atrodams III nodaļā, kurā norādīti kritēriji atbildīgās dalībvalsts noteikšanai. Tajā teikts, ka, ja, "[..] pamatojoties uz tiešiem vai netiešiem pierādījumiem, kas aprakstīti abos šīs regulas 22. panta 3. punktā minētajos sarakstos [..], ir konstatēts, ka pieteikuma iesniedzējs nelikumīgi šķērsojis dalībvalsts sauszemes, jūras vai gaisa robežu, ieceļojot no trešās valsts, tad par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga dalībvalsts, kurā patvēruma meklētājs šādā veidā ieceļojis. Minētā atbildība izbeidzas divpadsmit mēnešus pēc nelikumīgās robežas šķērsošanas dienas.

[..]"

9. V nodaļas nosaukums ir "Atbildīgās dalībvalsts pienākumi". 18. pantā ir paredzēts:

"1. Saskaņā ar šo regulu atbildīgajai dalībvalstij ir pienākums:

a) saskaņā ar 21., 22. un 29. pantā izklāstītajiem nosacījumiem uzņemt pieteikuma iesniedzēju, kas iesniedzis pieteikumu citā dalībvalstī;

b) saskaņā ar 23., 24., 25. un 29. pantā izklāstītajiem nosacījumiem uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, kura pieteikums tiek izskatīts un kurš ir sagatavojis pieteikumu citā dalībvalstī, vai kurš atrodas citas dalībvalsts teritorijā bez uzturēšanās atļaujas;

c) saskaņā ar 23., 24., 25. un 29. pantā izklāstītajiem nosacījumiem uzņemt atpakaļ trešās valsts valstspiederīgo vai bezvalstnieku, kurš ir atsaucis pieteikumu tā izskatīšanas laikā un ir sagatavojis pieteikumu citā dalībvalstī vai kurš atrodas citas dalībvalsts teritorijā bez uzturēšanās atļaujas;

d) saskaņā ar 23., 24., 25. un 29. pantā izklāstītajiem nosacījumiem uzņemt atpakaļ trešās valsts valstspiederīgo vai bezvalstnieku, kura pieteikums ir noraidīts un kurš ir sagatavojis pieteikumu citā dalībvalstī, vai kurš atrodas citas dalībvalsts teritorijā bez uzturēšanās atļaujas.

[..]"

10. 19. pantā ir noteikts:

"1. Ja dalībvalsts izdod pieteikuma iesniedzējam uzturēšanās atļauju, tad minētā dalībvalsts pārņem 18. panta 1. punktā noteiktās saistības.

2. Šīs regulas 18. panta 1. punktā noteiktās saistības izbeidzas, ja atbildīgā dalībvalsts, kad tai pieprasa uzņemt vai uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju vai citu personu, kas minēta 18. panta 1. punkta c) vai d) apakšpunktā, var konstatēt, ka attiecīgā persona ir atstājusi dalībvalstu teritoriju vismaz uz trim mēnešiem, ja vien attiecīgajai personai nav derīgas uzturēšanās atļaujas, ko izdevusi atbildīgā dalībvalsts.

Pieteikumu, kas iesniegts pēc pirmajā daļā minētā prombūtnes laikposma, uzskata par jaunu pieteikumu, kas ir pamatā jaunai procedūrai, lai noteiktu atbildīgo dalībvalsti.

[..]"

11. Eurodac datubāze ir Dublinas sistēmas īstenošanas instruments. Tajā *inter alia* ir patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu reģistrs. Tas noder viņu identitātes noskaidrošanai neatkarīgi no tā, vai tie iepriekš ir iesnieguši pieteikumus kādā no ES dalībvalstīm, un lai nodrošinātu efektīvu Dublinas regulu piemērošanu [10].

Fakti, tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

12. G. Karim ir Sīrijas valstspiederīgais. 2014. gada 3. martā viņš iesniedza patvēruma pieteikumu Zviedrijā. Pārbaudes *Eurodac* datubāzē [11] atklāja, ka viņš iepriekš Slovēnijā bija iesniedzis pieteikumu 2013. gada 14. maijā. Zviedrijas iestādes 2014. gada 20. martā lūdza savus kolēģus Slovēnijā uzņemties atbildību par *G. Karim* pieprasījumu saskaņā ar Dublina III regulas 18. panta 1. punktu. Slovēnijas iestādes pieņēma šo lūgumu 2014. gada 3. aprīlī. Nākamajā dienā Zviedrija informēja Slovēniju par tās rīcībā esošo papildinformāciju, norādot, ka *G. Karim* ārpus dalībvalstu teritorijas ir atradies ilgāk nekā trīs mēnešus šīs regulas 19. panta 2. punkta nozīmē. Lai gan viņa pasē nebija atrodamas attiecīgas atzīmes par ieceļošanu Slovēnijā vai izceļošanu no Slovēnijas, taču bija atrodama atzīme ar norādi par ieceļošanu Libānā 2013. gada 20. jūlijā. 2014. gada 12. maijā Slovēnija apstiprināja, ka tā vēlas izskatīt *G. Karim* patvēruma pieteikumu. Tad nākošajā dienā Zviedrijas iestādes noraidīja viņa patvēruma pieteikumu, kā arī pieņēma atbilstošu pārsūtīšanas lēmumu.

13. G. Karim apstrīdēja šo lēmumu *Förvaltningsrätten i Stockholm, migrationsdomstolen* (Stokholmas Administratīvā tiesa, Imigrācijas tiesa), kura prasību noraidīja šādu iemeslu dēļ: i) tā nav balstīta uz vienīgo ierobežojošo pamatu, kas minēts Tiesas spriedumā *Abdullahi*; ii) Slovēnija ir piekritusi apstrādāt *G. Karim* pieteikumu, tātad rīkojuma izdošanā par viņa pārsūtīšanu nebija nozīmes tam, vai pieteikuma iesniedzējs trīs mēnešus bija atradies ārpus dalībvalstu teritorijas. Tagad šis lēmums ir pārsūdzēts iesniedzējtiesā.

14. Iesniedzējtiesa norāda, ka, pēc tās domām, ar Dublinas III regulas 27. panta 1. punktu tika mainīts noteikums par tiesību aizsardzības līdzekļiem, kas līdz šim bija iekļauti Dublinas II regulas 19. panta 2. punktā. Tā jo īpaši atsaucas uz faktu, ka 19. apsvērums ir daļa no Dublinas III regulas preambulas un 27. panta 1. punkta formulējums ievērojami atšķiras no tā priekšteces normas. Iesniedzējtiesa norāda arī uz to, ka Dublinas III regulā ir ieviesti citi papildu noteikumi *inter alia* par juridisko palīdzību un ka Tiesa vēl nav precizējusi 27. panta 1. punktā paredzēto tiesību uz apelāciju vai pārskatīšanu tvērumu.

15. Tādējādi iesniedzējtiesa saskaņā ar LESD 267. pantu lūdz Tiesai sniegt prejudiciālu nolēmumu par šādiem jautājumiem:

"1) Vai jaunajos [Dublinas III regulas] (preambulas 19. apsvērums un 27. panta 1. un 5. punkts) noteikumos par efektīviem tiesību aizsardzības līdzekļiem ir noteikts, ka patvēruma meklētājam ir iespēja arī apstrīdēt regulas III nodaļā minētos kritērijus viņa pārsūtīšanai uz citu dalībvalsti, kura ir piekritusi viņu uzņemt? Vai tomēr efektīvs tiesību aizsardzības līdzeklis aprobežojas vien ar to, ka ir tiesības pārbaudīt, vai dalībvalstī, uz kuru pieteicējs būtu jāpārsūta, pastāv sistēmiski trūkumi patvēruma piešķiršanas procesā un patvēruma meklētāju uzņemšanas apstākļos (atbilstoši Tiesas spriedumam *Abdullahi*)?

10 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regula (ES) Nr. 603/2013 par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi, lai efektīvi piemērotu Regulu (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar *Eurodac* datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1077/2011, ar ko izveido Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (pārstrādāta versija) (OV L 180, 1. lpp.). Šo regulu piemēro, sākot no 2015. gada 19. jūlija, un šobrīd tā ir spēkā. Tomēr tā nebija piemērojama lietas faktisko apstākļu laikā.

11 — Lietas faktisko apstākļu laikā *Eurodac* datubāzes juridiskais pamats bija Padomes 2000. gada 11. decembra Regula (EK) Nr. 2725/2000 par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi, lai efektīvi piemērotu Dublinas Konvenciju (OV L 316, 1. lpp.).

2) Ja Tiesa uzskata, ka pastāv iespēja apstrīdēt šīs regulas III nodaļā paredzētos kritērijus, rodas nākamais jautājums: vai [Dublinas III regulas] 19. panta 2. punktā ir noteikts, ka regulu nepiemēro, ja patvēruma meklētājs norāda uz to, ka viņš ārpus dalībvalstu teritorijas ir uzturējies vismaz trīs mēnešus?"

16. Rakstveida apsvērumus Tiesā ir iesniegušas Čehijas Republikas, Francijas, Grieķijas, Nīderlandes un Šveices valdības un Eiropas Komisija. Tiesas sēdē, kas notika 2015. gada 15. decembrī, mutvārdu apsvērumus izteica tās pašas lietas dalībnieces, izņemot Čehijas Republiku un Šveices Konfederāciju, bet tās papildus *G. Karim*, *Migrationsverket* (Zviedrijas Migrācijas dienests) un Zviedrijai izteica mutvārdu apsvērumus.

Vērtējums

Ievada apsvērumi

17. Kā norādu savos secinājumos lietā *Ghezelbash*, KEPS pamatā ir pieņēmums, ka visas iesaistītās valstis ievēro pamattiesības, tai skaitā tiesības, kuru pamatā ir Ženēvas konvencija par bēgļa statusu [12] un Eiropas Cilvēktiesību konvencija, un ka dalībvalstis var un tām vajadzētu savstarpēji uzticēties to nodrošinātajam aizsardzības līmenim. Dublinas III regula tika pieņemta, ņemot vērā savstarpējās uzticēšanās principu, lai racionalizētu patvēruma pieteikumu izskatīšanu un novērstu šķēršļus sistēmā, kas izriet no iestāžu pienākuma dažādās dalībvalstīs izskatīt vairākus tā paša pieteikuma iesniedzēja pieteikumus, lai palielinātu tiesisko noteiktību attiecībā uz tās valsts noteikšanu, kura ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu, un novērstu izdevīgāko tiesvedības noteikumu meklēšanu. Praktiski Dublinas sistēmas visaptverošais mērķis ir paātrināt pieteikumu apstrādi gan patvēruma meklētāju, gan iesaistīto valstu interesēs [13].

18. Iesniedzējtiesa norāda, ka *G. Karim* sākotnējais patvēruma pieteikums tika iesniegts 2013. gada 14. maijā Slovēnijā. Tomēr lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu šajā lietā izriet no patvēruma pieteikuma, kuru viņš iesniedza 2014. gada 3. martā Zviedrijā. Šis pieteikums tiek reglamentēts ar Dublinas III regulu [14]. Piemērojot III nodaļas 13. panta 1. punkta kritērijus, Zviedrijas iestādes identificēja Slovēniju kā atbildīgo dalībvalsti un atbilstoši sazinājās ar saviem kolēģiem Slovēnijā, kuri uzņēmās atbildību par *G. Karim* pieteikuma izskatīšanu.

19. G. Karim apgalvo, ka viņš nebūtu jāpārsūta uz Slovēniju divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, tāpēc, ka šai valstij vairs nav pienākuma izskatīt viņa pieteikumu saskaņā ar Dublinas III regulas 19. panta 2. punktu. Otrkārt, viņu nevajadzētu pārsūtīt uz Slovēniju humānu iemeslu dēļ, jo patvēruma meklētāju uzņemšanai Slovēnijā ir tādi sistēmiski trūkumi, ka pastāv viņa cilvēktiesību pārkāpšanas risks. Iesniedzējtiesa nav lūgusi papildu norādījumus par prasītāja pieteikuma otro aspektu (uz kuru katrā ziņā, šķiet, attiektos Tiesas nolēmums lietā *Abdullahi* un Dublinas III regulas 3. panta 2. punkts) [15], kā arī nav neko konstatējusi. Tālāk savā atzinumā neturpināšu izskatīt šo *G. Karim* pieteikuma aspektu.

12 — Parakstīta 1951. gada 28. jūlijā Ženēvā un stājās spēkā 1954. gada 22. aprīlī (*United Nations Treaty Series*, 189. sējums, 150. lpp., Nr. 2545 1954), papildināta ar 1967. gada 31. janvārī Ņujorkā parakstīto Protokolu par bēgļa statusu, kas stājās spēkā 1967. gada 4. oktobrī.

13 — Spriedums apvienotajās lietās *NS*, C-411/10 un C-493/10, EU:C:2011:865, 78. un 79. punkts.

14 — Šī regula stājās spēkā 2014. gada 1. janvārī.

15 — Sīkāk skat. turpmāk 30. punktu.

Pirmais jautājums

20. Pirmajā jautājumā šajā lietā un pirmajā jautājumā lietā *Ghezelbash* ir skartas līdzīgas problēmas. Šajā lietā iesniedzējtiesa būtībā lūdz arī norādes par Dublinas III regulas 27. panta 1. punkta interpretāciju, lasot to kopsakarā ar preambulas 19. apsvērumu. Tā vēlas uzzināt, vai gadījumā, ja dalībvalsts piemēro III nodaļas kritērijus un kā atbildīgo par patvēruma meklētāja pieteikuma izskatīšanu norāda citu dalībvalsti, kurā viņš ieceļojis iepriekš, un ja šī valsts piekrīt uzņemties atbildību, tad pieteikuma iesniedzējs var apstrīdēt pārsūtīšanas lēmumu, pamatojoties uz šo kritēriju kļūdainu piemērošanu, vai apstrīdēšana saskaņā ar 27. panta 1. punktu ir ierobežota ar Tiesas konstatēto situāciju spriedumā *Abdullahi*.

21. G. Karim un Čehijas Republika apgalvo, ka patvēruma meklētāji var apstrīdēt pārsūtīšanas lēmumus saskaņā ar Dublinas III regulas 27. panta 1. punktu, pamatojoties uz III nodaļas kritērijiem. Šo ieteikto interpretāciju esmu jau aprakstījusi savos secinājumos lietā *Ghezelbash* kā "trešo iespēju". Tomēr Čehijas Republika uzsver, ka, pēc tās domām, pieteikuma iesniedzējam nav vispārējas tiesības izvēlēties, kura dalībvalsts izskata viņa patvēruma pieteikumu.

22. Imigrācijas dienests, Francija, Grieķija, Zviedrija un Komisija nepiekrīt šim viedoklim, uzskatot, ka tiesības uz apelāciju vai pārskatīšanu 27. panta 1. punktā attiecas tikai uz tiem gadījumiem, kad vai nu ir atsauce uz sprieduma *Abdullahi* kritērijiem, vai tiek izskatītas saskaņā ar Dublinas III regulu īpaši garantētās pieteikuma iesniedzēja tiesības, piemēram, tiesības uz ģimenes dzīvi. Esmu jau aprakstījusi šo ieteikto interpretāciju savos secinājumos lietā *Ghezelbash* kā "otro iespēju".

23. Nīderlande norāda, ka tiesības uz apelāciju vai pārskatīšanu attiecas vienīgi uz situācijām, kurās tiek piemērots sprieduma *Abdullahi* pamatojums (tas manos secinājumos lietā *Ghezelbash* aprakstīts kā "pirmā iespēja").

24. Tāpat kā lietā *Ghezelbash* ierosinu, ka Tiesas slēdzienu spriedumā *Abdullahi* nevar piemērot automātiski, lai atbildētu uz pirmo prejudiciālo jautājumu atbilstoši pirmajai iespējai.

25. Pirmkārt, ļoti īpašie (un sarežģītie) sprieduma *Abdullahi*[16] faktiskie apstākļi maz atgādina *G. Karim* lietu. Lai gan konstatēts, ka *G. Karim* pirmo reizi iesniedza patvēruma pieteikumu Slovēnijā un tādēļ viņa pieteikums Zviedrijā ir otrais pieteikums, nekas neliecina, ka pirms pieteikuma iesniegšanas Zviedrijā viņš būtu saistīts ar vairāk nekā vienu ES dalībvalsti. Drīzāk šajā lietā jautājums ir par to, vai pirms šī otrā pieteikuma iesniegšanas viņš atstāja ES teritoriju vismaz uz trīs mēnešiem un vai tā rezultātā Slovēnijas atbildība par viņu bija beigusies saskaņā ar Dublinas III regulas 19. panta 2. punktu. Šis jautājums neradās lietā *Abdullahi*, kas attiecās uz atšķirīgu situāciju, kurā bija iesaistītas ne tikai divas, bet pat trīs dalībvalstis.

26. Otrkārt, Dublinas III regulas 27. panta 1. punkta noteikumi, kurus Tiesai tagad tiek lūgts interpretēt, ievērojami atšķiras no Dublinas II regulas 19. panta 2. punkta formulējuma, par kuru Tiesa lēma spriedumā *Abdullahi*. Tādējādi argumentācija spriedumā *Abdullahi* nevar tikt transponēta automātiski.

27. Kā jau paskaidroju savos secinājumos lietā *Ghezelbash*, Dublinas III regulas 27. panta 1. punktā nav skaidru noteikumu par pārskatīšanas apjomu minētās regulas izpratnē. Tomēr ir skaidrs, ka atšķirībā no Dublinas II regulas 19. panta 2. punkta tiesības uz apelāciju par pārsūtīšanas lēmumu ir obligātas. Pirms šāda lēmuma pieņemšanas dalībvalstij, kurā atrodas patvēruma meklētājs, ir jāpiemēro III nodaļas kritēriji un jāapsver, vai tā vai cita dalībvalsts ir atbildīgā valsts. Ja otrā valsts piekrīt būt

16 — Spriedums *Abdullahi* ir apkopots un apspriests manu secinājumu lietā *Ghezelbash* 48.–53. punktā.

atbildīgā dalībvalsts, tad pirmā dalībvalsts var pieņemt pārsūtīšanas lēmumu. Pieteikuma iesniedzējs nevar iesniegt pieteikumu par apelāciju vai pārskatīšanu, pirms pieprasījuma iesniedzēja valsts pieņem pārsūtīšanas lēmumu. Tādējādi apelācijas vai pārskatīšanas pamatā nevar būt vienīgi pieprasījumu saņēmušās dalībvalsts piekrišana uzņemties atbildību [17].

28. Ja tiesību normas redakcija nenorāda, vai apelācijas vai pārskatīšanas apjoms ir pietiekami plašs, lai ietvertu Dublinas III regulas piemērošanu vispār, vai arī tā ir ierobežota tikai ar spriedumā *Abdullahi* noteikto pamatu, tad ir jāaplūko šīs regulas konteksts un mērķis [18].

29. Dublinas III regulas 19. apsvērumā (kas izteikts kā materiāltiesisks 27. panta 1. punkta noteikums) ir skaidri norādīts, ka, lai nodrošinātu pieteikuma iesniedzēju tiesību efektīvu aizsardzību, juridiskajām garantijām un tiesībām uz efektīviem tiesību aizsardzības līdzekļiem attiecībā uz pārsūtīšanas lēmumiem ir jāattiecas uz "šīs regulas piemērošanu" un "juridiskās un faktiskās situācijas pārbaudi dalībvalstī, uz kuru [varētu pārsūtīt] pieteikuma iesniedzēju".

30. Otrs šīs garantijas pamats, man šķiet, atbilst tam, kas tagad ir kodificēts Dublinas III regulas 3. panta 2. punkta otrajā daļā. Proti, ja pieteikuma iesniedzēju nav iespējams pārsūtīt uz dalībvalsti, kas izraudzīta par atbildīgo, jo ir pamatots iemesls uzskatīt, ka pastāv sistēmiskas problēmas patvēruma procedūrā un pieteikuma iesniedzēju uzņemšanas apstākļos minētajā dalībvalstī, kā rezultātā pastāv necilvēcīgas un pazemojošas attieksmes risks Hartas 4. panta nozīmē, tad dalībvalsts, kas nosaka atbildīgo dalībvalsti, turpina izskatīt III nodaļā izklāstītos kritērijus, lai noteiktu, vai par atbildīgo var tikt izraudzīta cita dalībvalsts [19].

31. Dabiski interpretējot garantijas pirmo pamatu, 27. panta 1. punkta saturā ir ietverts veids, kādā dalībvalstis piemēro Dublinas III regulu.

32. Manos secinājumos lietā *Ghezelbash* ir veikta detalizēta analīze par trim Tiesā apspriestajām 27. panta 1. punkta pareizas interpretācijas iespējām un izdarīts slēdziens par labu trešajai iespējai, kas ļautu pārsūtīšanas lēmumu apstrīdēt saskaņā ar Dublinas III regulas 27. panta 1. punktu, pamatojoties uz to, ka kompetentās iestādes nepareizi piemērojušas III nodaļas kritērijus. Ar pienācīgu cieņu nododu Tiesas izskatīšanai šo detalizēto analīzi (atrodama manu secinājumu lietā *Ghezelbash* 54.–84. punktā) un sniedzu tādus pašus ieteikumus kā lietā *Ghezelbash*. Papildināšu tikai ar pāris aspektiem.

33. Pirmkārt, *G. Karim* (tāpat kā *M. Ghezelbash*) cenšas apstrīdēt to, ko viņš uzskata par III nodaļas kritēriju nepareizu piemērošanu. Ja viņš grib efektīvi paust savu viedokli saistībā ar pārsūtīšanas lēmumu, tad viņam ir jābūt tiesībām apelācijas vai pārskatīšanas procedūrā atsaukties uz šo kritēriju nepareizu piemērošanu.

34. Otrkārt, jānorāda, ka *G. Karim* (tāpat kā *M. Ghezelbash*) neatsaucas uz konkrētu viņam ar Dublinas III regulu piešķirto procesuālo vai materiālo tiesību, piemēram, 4. un 5. pantā paredzēto tiesību vai 9.–11. pantā ietverto tiesību uz ģimenes atkalapvienošanos pārkāpumu. Saskaņā ar otro iespēju viņam tāpēc nebūtu tiesību uz apelāciju vai pārskatīšanu. Viņam tiek sniegta pilnīga un efektīva tiesas aizsardzība tikai tad, ja kā Dublinas III regulas 27. panta 1. punkta pareizā interpretācija tiek saglabāta trešā (nevis otrā) iespēja.

17 — Skat. manus secinājumus lietā *Ghezelbash*, 57.–59. punkts.

18 — Spriedums *Petrosian* u.c., C-19/08, EU:C:2009:41, 34. punkts.

19 — Skat. manu secinājumu lietā *Ghezelbash* 49. zemsvītras piezīmi un 60. punktu.

35. Tāpēc secinu, ka Dublinas III regula būtu jāinterpretē tādējādi, ka pieteikuma iesniedzējam tādos apstākļos kā pamatlietā ir tiesības saskaņā ar šīs regulas 27. panta 1. punktu lūgt tiesai apelācijas vai pārskatīšanas procedūrā pārbaudīt, vai kompetentās iestādes ir pareizi piemērojušas III nodaļā minētos kritērijus, pieņemot lēmumu pārsūtīt viņu uz citu dalībvalsti, lai izskatītu viņa pieteikumu par starptautisku aizsardzību.

Otrais jautājums

36. Iesniedzējtiesa vaicā, vai Dublinas III regulas 19. panta 2. punkts nozīmē, ka šī regula nebūtu jāpiemēro, ja patvēruma meklētājs pierāda, ka viņš ir atstājis dalībvalstu teritoriju vismaz uz trim mēnešiem.

37. Migrācijas dienests uzskata, ka 19. panta 2. punkts nozīmē, ka šī regula nav piemērojama, ja pieteikuma iesniedzējs atstāj dalībvalstu teritoriju vismaz uz trim mēnešiem. Šādos apstākļos būtu jāiesniedz jauns pieprasījums saskaņā ar šo regulu.

38. Šveices valdība piedāvā tikai atbildi uz otro jautājumu. Tā apgalvo, ka no Dublinas III regulas sistēmas izriet, ka pieteikuma iesniedzējiem nevajadzētu būt iespējai apstrīdēt III nodaļas kritēriju piemērošanu. Ja viņi to varētu darīt, tad ar to tiktu apdraudēta visa Dublinas sistēma. Dublinas III regulas 19. panta par atbildības izbeigšanos mērķis ir aizsargāt pieprasījumu saņēmušās dalībvalsts intereses. Šī valsts uzņemas pierādīšanas pienākumu, lai konstatētu, ka pieteikuma iesniedzējs ir atstājis ES teritoriju vismaz uz trim mēnešiem. Šīs regulas 19. panta 2. punkta mērķis nav aizsargāt patvēruma meklētāja individuālās intereses. Tādēļ uz to nevar atsaukties valstu tiesās lietās par pārsūtīšanas lēmuma apelāciju vai pārskatīšanu.

39. Man šķiet, ka pirmais un otrais jautājums noteikti ir cieši saistīti. *G. Karim* apgalvo, ka Slovēnijas kā atbildīgās dalībvalsts pienākumi ir beigušies saskaņā ar 19. panta 2. punktu, jo viņš šī noteikuma izpratnē atstāja Eiropas Savienības teritoriju ilgāk nekā uz trim mēnešiem. Lai gan viņš nav iesniedzis Tiesā rakstveida apsvērumus, manā izpratnē viņa nostāja būtībā ir tāda, ka šīs regulas 13. panta 1. punkts (attiecīgais III nodaļas kritērijs) nav piemērojams un rezultātā Slovēnija nevar būt atbildīgā dalībvalsts. Viņš norāda, ka atbildīgā valsts attiecīgi ir Zviedrija.

40. Atbilstoši 19. panta 2. punkta skaidrajam formulējumam pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts (šajā gadījumā Slovēnijas) saistības pieņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju *G. Karim* situācijā beidzas apstākļos, kad šī valsts var pierādīt, ka attiecīgā persona ir atstājusi dalībvalstu teritoriju vismaz uz trim mēnešiem. Ar šo noteikumu pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij tiek atļauts izvērtēt, vai tā tiešām ir atbildīgā dalībvalsts Dublinas III regulas izpratnē, ņemot vērā visus tiešos vai netiešos pierādījumus, kas varētu būt būtiski saskaņā ar 22. panta 2. punkta noteikumiem.

41. Šajā gadījumā Zviedrijas iestādes informēja Slovēniju par *G. Karim* apgalvojumu, ka viņš vismaz trīs mēnešus uzturējies ārpus Eiropas Savienības. Slovēnijas iestādes uzturēja spēkā savu piekrišanu uzņemties atbildību saskaņā ar Dublinas III regulu.

42. Slovēnijas apstiprinātā piekrišana būt par atbildīgo dalībvalsti *nav* pārsūtīšanas lēmums un tāpēc pati par sevi nevar būt apelācijas vai pārskatīšanas priekšmets Zviedrijas tiesās saskaņā ar šīs regulas 27. panta 1. punktu.

43. Tomēr ir iespējams, ka pierādošā vērtība un nozīme, ko Zviedrijas iestādes saistīja ar informāciju, kuru *G. Karim* tām sniedza, pieņemot lēmumu pārsūtīt viņu uz Slovēniju, varētu tikt aplūkotas apelācijā vai pārskatīšanā, ciktāl tā ir būtiska attiecībā uz to, vai Zviedrijas iestādes pareizi piemēroja III nodaļas kritērijus, *pieņemot pašu pārsūtīšanas lēmumu*.

44. Apelācijas vai pārskatīšanas procesa intensitāte šajā regulā nav noteikta, tādēļ tas ir valsts procesuālo tiesību normu jautājums, ievērojot efektivitātes principu.

45. Visbeidzot, ja *G. Karim* var pierādīt, ka viņš atstāja ES teritoriju vismaz uz trim mēnešiem, tad ikviens sekojošs dalībvalsts kompetentajām iestādēm iesniegts patvēruma pieteikums ir jauns pieteikums, ar kuru tiek ierosināta jauna procedūra, lai noteiktu atbildīgo dalībvalsti 19. panta 2. punkta otrās daļas izpratnē. Tātad, manuprāt, īstā problēma nav – kā vedinātu domāt otrā iesniedzējtiesas jautājuma pārformulējums – tas, vai Dublinas III regula "nav piemērojama". Šī regula ir piemērojama, taču tās piemērošanas rezultāts šajos faktiskajos apstākļos būtu atšķirīgs, jo Zviedrija vēl arvien būtu atbildīgā dalībvalsts *G. Karim* patvēruma pieteikuma izlemšanā.

Secinājumi

46. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka Tiesai uz *Kammarrätten i Stockholm* (Stokholmas Administratīvā apelācijas tiesa (Zviedrija)) uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild šādi:

— Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regula (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, ir jāinterpretē tādējādi, ka pieteikuma iesniedzējam tādos apstākļos kā pamatlietā ir tiesības saskaņā ar šīs regulas 27. panta 1. punktu prasīt tiesai apelācijas vai pārskatīšanas kārtībā pārbaudīt, vai kompetentās iestādes ir pareizi piemērojušas III nodaļas kritērijus, pieņemot lēmumu pārsūtīt viņu uz citu dalībvalsti, lai izskatītu viņa pieteikumu par starptautisku aizsardzību.

— Ja patvēruma meklētājs var pierādīt, ka viņš atbilst 19. panta 2. punkta pirmās daļas nosacījumiem tādēļ, ka ir atstājis dalībvalstu teritoriju vismaz uz trim mēnešiem, tad ikviens sekojošs patvēruma pieteikums, kas iesniegts dalībvalsts kompetentajām iestādēm, ir jauns pieteikums, par kuru tiek ierosināta jauna procedūra, lai noteiktu atbildīgo dalībvalsti Regulas Nr. 604/2013 19. panta 2. punkta otrās daļas izpratnē.